

PRZESTĘPCZOŚĆ PRZECIWKO OCHRONIE ŚRODOWISKA NATURALNEGO I PRZYRODY

Przestępczość przeciwko zagrożonym dzikim gatunkom flory i fauny chronionym przez Konwencję o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginięciem - tzw. Konwencję Waszyngtońską CITES

Przyjęcie Polski do Unii Europejskiej oraz wcześniejsze przystąpienie naszego kraju z dniem 12 marca 1990 r. do Konwencji o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginięciem tzw. Konwencji Waszyngtońskiej CITES z roku 1973, nakłada na polską Policję obowiązek prowadzenia zintensyfikowanych działań profilaktycznych i operacyjno-procesowych w zakresie wdrażania i egzekwowania międzynarodowych i unijnych aktów prawnych dotyczących zwalczania nielegalnego międzynarodowego handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem.

Ten obszar przestępczości regulują następujące międzynarodowe i krajowe akty prawne tj.:

- Konwencja o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginięciem, ustanowiona w Waszyngtonie w dniu 3 marca 1973 r. wraz z załącznikami (dalej zwana Konwencją Waszyngtońską-CITES);
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. wraz z nowelizacjami w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi (wersja zaktualizowana w Rozporządzeniu nr 1497/2003 oraz Rozporządzeniu nr 834/2004);
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1808/2001 z dnia 30 sierpnia 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady dotyczące wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi;
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 776/2004 z dnia 26 kwietnia 2004 r. wstrzymujące wprowadzenie do Wspólnoty określonych gatunków dzikiej fauny i flory;
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody /Dz. U. Nr 92, poz.880/;
- Inne ustawy m.in.: ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt.

Według krajowych organizacji ekologicznych monitorujących rynek dzikiej flory i fauny oraz na podstawie informacji przekazywanych przez międzynarodową instytucję TRAFFIC International - Polska zajmuje wysokie miejsce w statystykach nielegalnego handlu gatunkami zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem. Nasza wschodnia granica jest jedną z najdłuższych granic Unii Europejskiej i pierwszą na drodze nielegalnego przemytu zwierząt i roślin ze wschodu do państw UE.

Głównym aktem prawnym w Polsce, regulującym nielegalny handel gatunkami zagrożonymi, jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody. W latach 2004 - 2005 r. w Policyjnym Systemie Statystyki Przestępczości „TEMIDA” zarejestrowano, od wejścia w życie ustawy o ochronie przyrody tj. od 1 maja 2004 r., wszczęcie 345 postępowań przygotowawczych o przestępstwa z art. 128 ww. ustawy, w tym w roku 2004 - 101 a w 2005 - 244. W tym okresie zakończono 307 postępowań przygotowawczych (odpowiednio w poszczególnych latach: 88 w 2004 r. i 219 w 2005 r.), z tego aktem oskarżenia zakończono 120 postępowań (odpowiednio w poszczególnych latach: 37 w 2004 r. i 83 w 2005 r.), a umorzeniem zakończono 158 postępowań (odpowiednio w poszczególnych latach: 49 w 2004 r. i 109 w 2005 r.). Analizując rok 2005, należy zaznaczyć, że w II półroczu tego roku nastąpił znaczący wzrost wszczęć - 155 postępowań przygotowawczych w stosunku do I półrocza, w którym wszczęto 89 postępowań. W celu zapewnienia

skutecznego rozpoznawania i ujawniania przestępstw przeciwko gatunkom CITES oraz ścigania ich sprawców powołano koordynatorów ds. problematyki CITES w wydziałach dw. z przestępczością gospodarczą w komendach wojewódzkich i Komendzie Stołecznej Policji.

Wydział dw. z Przestępczością Gospodarczą Biura Kryminalnego KGP, w celu stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych wymienionych koordynatorów organizuje/współorganizuje cykliczne szkolenia. W roku 2005 r., pozarządowa organizacja ekologiczna WWF Polska - z siedzibą w Warszawie przy ul. Wiśniowej 38, we współpracy z Komendą Główną Policji, zorganizowała i przeprowadziła cykl trzech szkoleń (20-22 czerwca, 17-20 października i 28-30 listopada 2005 r.) dla policjantów z zakresu prawno-karnej ochrony dzikich zwierząt i roślin gatunków zagrożonych wyginięciem. W zajęciach szkoleniowych uczestniczyło ogółem 116 policjantów. W zależności od specyfiki programu szkolenia brali w nim udział:

- koordynatorzy wojewódzcy ds. środowiska naturalnego/przestępczości CITES z KWP/KSP (17 osób) /uczestniczyli oni w każdej turze szkolenia/;
- policjanci służby kryminalnej z jednostek, na których obszarze występuje wysoki stopień zagrożenia wewnętrzną i transgraniczną przestępczością CITES (tj. z jednostek obejmujących terytorialnie duże aglomeracje miejskie oraz lądowe, lotnicze i morskie przejścia graniczne);
- policjanci z wydziałów prewencji zajmujący się koordynowaniem służby na wodach i terenach przywodnych z KWP/KSP;
- kadra dydaktyczna /1 osoba z WSPol. w Szczytnie i 1 osoba z CSP w Legionowie/;
- policjanci z pionu dw. z PG i z CBŚ z KGP.

Biuro Kryminalne KGP współuczestniczy w organizacji warsztatów szkoleniowych z zakresu zwalczania nielegalnego obrotu chronionymi gatunkami flory i fauny, dla policjantów zaangażowanych w problematykę CITES i funkcjonariuszy celnych. Głównym organizatorem warsztatów jest organizacja ekologiczna WWF Polska, która w związku z powyższym planuje cykl przedsięwzięć szkoleniowych dla policjantów/koordynatorów.

Partnerami do współpracy z Policją w obszarze ochrony zagrożonych gatunków zwierząt i roślin są m.in.: Departament Leśnictwa, Ochrony Przyrody i Krajobrazu Ministerstwa Środowiska, Departament Polityki Celnej Ministerstwa Finansów, Główny Inspektor Weterynarii oraz organizacje pozarządowe: WWF Polska, PTOPI Salamandra, Regionalnego Centrum Ekologicznego.

Od 9 stycznia 2006 r. przedstawiciele Biura Kryminalnego KGP oraz koordynator ds. CITES z Wydziału dw. z Przestępczością Gospodarczą KSP w Warszawie uczestniczą w pracach Grupy Roboczej ds. CITES, stanowiącą polską platformę wymiany informacji i doświadczeń w zakresie ochrony dzikich zwierząt i roślin gatunków zagrożonych wyginięciem.

Do najważniejszych przedsięwzięć realizowanych przez Grupę Roboczą należy:

- podejmowanie wspólnych działań i wypracowywanie rozwiązań dla strategicznych problemów;
- opracowywanie propozycji zmian legislacyjnych w obowiązujących przepisach
- formułowanie wspólnych oświadczeń i opinii.

Odpady

Rzeczypospolita Polska, jako członek Unii Europejskiej jest jednym z niewielu państw, gdzie trafiają niebezpieczne odpady. Wiąże się to z nielegalnym wwozem odpadów oraz ich dalszym składowaniem. Częstokroć, przedsiębiorcy

zajmujący się taką działalnością z chęci zysku, omijają przepisy i wprowadzają na teren RP odpady. W związku ze znacznym zagrożeniem związanym z wprowadzaniem odpadów, które zagrażają środowisku naturalnemu, Policja prowadzi stałą współpracę z Generalnym Inspektorem Ochrony Środowiska. W GIOŚ problematyką nielegalnego transgranicznego obrotu odpadami zajmuje się Departament Kontroli Rynku - Wydział Transgranicznego Przemieszczania Odpadów.

Współpraca Policji z GIOŚ w zakresie wymienionych nieprawidłowości polega na realizacji wspólnych przedsięwzięć mających na celu skuteczne ujawnianie i ściganie sprawców przestępstw, wymianie informacji, doświadczeń, wypracowywaniu propozycji zmian legislacyjnych.

W walce z powyższą patologią nawiązano także kontakty robocze ze Strażą Graniczną. Wypracowywana współpraca polegać ma na każdorazowym informowaniu Policji o przedsiębiorcy, osobie fizycznej, której odmówiono wwozu/wywozu z lub na terytorium RP odpadów. Informacja o takim podmiocie ma trafiać do właściwej miejscowo jednostki Policji, która w ramach prowadzonych czynności, realizować będzie stosowne przedsięwzięcia.

Ponadto, planowane jest nawiązanie współpracy z Departamentem Polityki Celnej Ministerstwa Finansów, zajmującej się w ramach własnej kompetencji problematyką transgranicznego przemieszczania odpadów. Celem zawiązania współpracy jest m. in. organizacja szkoleń mających na celu poznanie przepisów, procedur kontrolnych, nieprawidłowych mechanizmów związanych z powyższą problematyką.

Źródło: Biuro Kryminalne KGP